

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
2014 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2015

İÇERİK

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI 2014 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI 2014 YILI PERFORMANS DENETİM RAPORU	10

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

2014 YILI

DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	6

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mali Yapı

Gençlik ve Spor Bakanlığı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanuna ekli I sayılı Cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup, faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir. 2014 Yılı Bütçesiyle Gençlik ve Spor Bakanlığına 6.158.437.000,00 Türk lirası ödenek tahsis edilmiş, bu tutarın 14.369.202,37 Türk lirası tenkis edilmiş, geriye kalan 6.144.067.797,63 Türk lirası da kullanılmıştır. Kullanılan bu tutar Merkezi Yönetim Bütçesinin %1.41 ine tekabül etmektedir.

Bakanlıkça bütçeyle verilen ödenekler dışında Avrupa Birliği'nden 2 adet projeye ilişkin olarak aktarılan hibe niteliğindeki 83.737,54 AVRO karşılığı 244.387,87 Türk lirası kaynak kullanılmıştır.

Bakanlıkça sunulan Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosuna göre Bakanlığın 2014 yılı bütçe gideri ve ödenek kullanımının ayrıntıları aşağıda belirtilmiştir:

	ÖDENEK (Türk lirası)	HARCAMA (Türk lirası)
Personel Giderleri	24.002.373,13	23.977.896,30
Sosyal Güvenlik Devlet Primi Giderleri	3.121.626,87	3.110.793,33
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	45.614.000,00	39.980.861,32
Cari Transferler	4.820.406.000,00	4.820.201.487,26
Sermaye Giderleri	9.540.000,00	1.517.548,46
Sermaye Transferi	1.255.753.000,00	1.255.279.210,96
Bütçe Giderleri Toplamı	6.158.437.000,00	6.144.067.797,63

YAPILAN TENKİSLER : 14.369.202,37 Türk lirası

Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Bakanlık mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanununun 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanununun 49 ve 50'nci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre; muhasebe sistemi tahakkuk esaslıdır. Mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu İdaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsar.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “Amaç” başlıklı 1 inci maddesinde; *“Bu yönetmeliğin amacı genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin esas, usul, ilke ve standartların belirlenmesidir.”* hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Yönetmeliğin 117'nci maddesi uyarınca Yönetmelik kapsamına dahil kamu idarelerince aşağıda sayılan mali tablolar hazırlanır ve kamuoyunun bilgisine sunulur:

- a) Bilanço
- b) Faaliyet Sonuçları Tablosu
- c) Bütçe Uygulama Sonuçları Tablosu
- d) Nakit Akım Tablosu
- e) Mali Varlık ve Yükümlülükler Değişim Tablosu
- f) İç Borç Değişim Tablosu
- g) Dış Borç Değişim Tablosu
- h) Şarta Bağlı Varlık ve Yükümlülükler Tablosu
- i) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu
- j) Giderlerin Kurumsal Sınıflandırılması Tablosu
- k) Giderlerin Fonksiyonel Sınıflandırılması Tablosu
- l) Giderlerin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu
- m) Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu
- n) Bütçe Giderlerinin Kurumsal Sınıflandırılması Tablosu
- o) Bütçe Giderlerinin Fonksiyonel Sınıflandırılması Tablosu
- p) Bütçe Giderlerinin Finansal Sınıflandırılması Tablosu
- r) Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu
- s) Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu.

Yönetmeliğin 118-135'inci maddelerinde bu tabloların "her bir kamu idaresi" esasına göre düzenleneceği; 144'üncü maddesinde muhasebe birimlerinin ve kamu idarelerinin yöneticilerinin mali raporlar ve tabloların düzenli olarak hazırlanmasından sorumlu olduğu; 136'ncı maddesinde ise ihtiyaca göre aylık üç aylık ve yıllık olarak hazırlanarak, altı aylık ve yıllık dönemler itibarıyla ilgili olduğu dönemi izleyen üç ay içerisinde Resmi Gazetede yayınlanacağı belirtilmiştir.

Bakanlık muhasebe hizmetleri merkezde Merkez Saymanlık Müdürlüğü, taşrada ise defterdarlıklar tarafından yürütülmektedir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde hazırlanarak kamuoyunun bilgisine ve denetim yetkililerine zamanında sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolardan yararlanacak olanlara makul güvence vermek amacıyla mali raporların güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, kaynakların etkili ve ekonomik ve mevzuatına uygun kullanılmasının sağlanması amacıyla kurulup işletilmesi gereken mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Denetimler, mali saydamlığın ve hesap verilebilirliğin sağlanması amacıyla; kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı mali işlemlerini, 5018 sayılı Kanununun 49 ve 50 nci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenen esaslara uygun olarak raporlamak zorunda olup, tarafımızca yürütülecek denetimlerin mali tablolar dikkate alınarak gerçekleştirilmesi hedeflenmekle birlikte;

Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin, muhasebe ve raporlama sisteminin kurulması için, Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslara 8/12/2013 tarih ve 28845 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan değişiklik ile eklenen geçici maddede, hesap dönemi sonunda verilecek defter, mali tablo ve belgelerden bütçe giderleri ve ödenekler tablosu ve taşınır kesin hesap cetveli ve taşınır hesabı icmal cetveli dışında, düzenlenmesi gereken diğer mali raporların Sayıştay'a gönderilmesi 2013, 2014 ve 2015 yıllarını kapsamak üzere üç yıl ötelenmiştir.

Bu nedenlerle Gençlik ve Spor Bakanlığına ilişkin denetimlerimiz, hazırlanması gereken temel mali raporların düzenlenememesi sebebiyle, bütçe giderleri ile taşınırlara ait işlemlerin mevzuata uygunluğuna dönük olarak gerçekleştirilmiştir.

Denetim ve inceleme çalışmaları; Bakanlığın merkez ve taşra muhasebe hizmetlerinin yürütüldüğü muhasebe birimlerindeki cetvel ve belgeler ile bu birimlerdeki yevmiye kayıtları yapılan Ödeme Emri Belgeleri (ÖEB) ve bunların ekinde yer alan kanıtlayıcı belgeler ile bunlara dayanak oluşturan ilgili harcama birimleri arşivlerinde muhafaza edilen kanıtlayıcı belgeler; tamlık, doğruluk, tutarlılık ve tabi olduğu mevzuatına uygunluk açısından incelenmiştir.

Ayrıca bütçe giderleri dışındaki iş ve işlemler hakkında da ilgililerinden yazılı ve sözlü bilgiler alınmak, işlem dosyalarının ayrıntılarına ve bilgi sistem kayıtlarına ilişkin incelemeler yapılmak suretiyle tespit edilen hususlar raporlanmıştır.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

“Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar”da 8 Aralık 2013 tarihinde yapılan değişiklikle eklenen Geçici 1 inci maddesi uyarınca, Kamu İdaresi tarafından 2014 yılına ilişkin olarak Sayıştaya sunulan bütçe giderleri ve ödenekler tablosu, taşınır kesin hesap cetveli ve taşınır hesabı icmal cetveli ile “Denetimin Dayanağı, Amacı, Yöntemi ve Kapsamı” bölümünde belirlenen çerçevede yapılan denetim sonucunda TBMM’nin bilgisine sunulacak önemde bir husus bulunmamaktadır. Kamu zararı iddialarına ilişkin hususlara yargılamaya esas raporda yer verilecektir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

2014 YILI

PERFORMANS DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	10
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	11
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	12
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	12
5. GENEL DEĞERLENDİRME	13
6. DENETİM BULGULARI.....	15

1. ÖZET

Bu rapor, Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanununun 36'ncı maddesi uyarınca, Sayıştay “*hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*” olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirilmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2013- 2017 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2014 yılı Performans Programı,
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

Denetimlerden elde edilen belge, bilgi ve bulgular çerçevesinde:

Gençlik ve Spor Bakanlığının Stratejik Plan ve Performans Programının mevcut olduğu ve mevzuatta belirtilen zamanlarda hazırlanarak yayımlandığı ancak sunum kriterlerine aykırılıkların bulunduğu, bu nedenle raporlama gerekliliklerine **kısmen uyduğu** sonucuna varılmıştır.

Performans Bilgisinin içeriği kapsamında yapılan değerlendirme sonucunda, her iki doküman ile ilgili de tespitler yapılmış olup, bu çerçevede performans bilgisinin içeriği ile ilgili mevzuatta yer alan yönetmelik ve rehberlere **kısmen uyduğu** sonucuna varılmıştır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından Şubat ayı sonuna kadar hazırlanması gereken Faaliyet Raporu süresinde hazırlanmadığından Bakanlığın 2014 yılı Performans Denetiminde; Faaliyet Raporunu ilgilendiren kısımlar değerlendirmeye alınamamıştır.

2013-2017 GSB Stratejik Planında 11 adet stratejik amaç belirlenmiştir. Stratejik amaçlar için de toplam 70 adet stratejik hedef yer almaktadır.

2014 yılı performans programında ise; 70 performans hedefi, 233 gösterge ve 70 faaliyet belirlenmiştir ve tarafımızca yapılan incelemede bakanlıkta sadece tek bir veri kayıt sistemi kullanıldığı tespit edilmiştir. Söz konusu veri kayıt sisteminin işleyişini ve doğruluğunu, güvenilirliğini test etmek üzere performans programında önemli sayılabilecek aşağıdaki performans hedefi ve göstergesi kullanılmıştır.

“Performans Hedefi 1.2: *Gençlik Merkezleri sayısını kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler, diğer gerçek ve tüzel kişiler ile işbirliği yapmak suretiyle 500’e çıkarmak. Gençlik Kamplarını yaz dönemi dışında kış aylarında da yapmak, kamplardan yaralanan ve Gençlik Merkezlerine üye olan genç sayısını 500.000’e ulaştırmak.*

Per. Göstergeleri	Ölçü Birimi	2014	2015	2016
1. İnşa edilen Gençlik Merkezi sayısı	Sayı	40	-	-

Performansı ölçmek için kullanılan ve performans bilgisini üreten veri kayıt sistemi için yukarıda belirtilen Performans hedefinin ve göstergesinin değerlendirilmesi sonucunda, veri kayıt sisteminin işleyişi açısından tamlık ve doğruluk kriterlerinin amacına kısmen uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Bakanlık tarafından kullanılan veri kayıt sistemi teknik olarak güvenilirlik kriterini sağlayan bir sistem olmasına karşın güvenilir veri kayıt sisteminin mevcudiyeti raporlanan verilerdeki hata olasılığını ortadan kaldırmaz. Ayrıca sistem; performans programında yer alan hedeflerin gerçekleşme oranı açısından programdaki tüm hedef ve göstergeleri düzenli olarak izlememektedir. Söz konusu sistem; bakanlıkça çıkarılan performans ve faaliyet programları çerçevesinde paralel hareket etmelidir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay’a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun

olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilmiştir.

Bu çerçevede, Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın yayımladığı 2013-2017 dönemine ait Stratejik Plan, 2014 yılı Performans Programı incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2014 yılı performans denetimi kapsamında Gençlik ve Spor Bakanlığının yayımladığı 2013- 2017 dönemine ait Stratejik Plan ve 2014 yılı Performans Programı ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak bakanlık bünyesinde kullanılan veri kayıt sisteminin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2014 yılı için Stratejik Plan ve Performans Programının mevcut olduğu ve ilgili dokümanların mevzuatta belirtilen zamanlara uyularak hazırlandığı, ancak ilgili dokümanların mevzuatta belirtilen içeriğe tam olarak uygun hazırlanmaması nedeniyle raporlama gerekliliklerine kısmen uyduğu, Performans bilgisinin içeriği açısından da yine kısmen uygun olduğu sonucuna varılmıştır. Ancak 2014 yılı Faaliyet Raporunu bakanlığın süresinde hazırlamadığı ve bu açıdan mevcudiyet kriterini karşılamadığı tespit edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın performansını ölçmek için kullandığı sistemin değerlendirilmesi amacıyla seçilen gösterge ve hedef çerçevesinde veri kayıt sisteminin incelenmesi sonucunda, ilgili performans hedefinin gerçekleşmesine ilişkin verilerin güvenilir şekilde toplandığı ancak raporlanmadığı görülmüştür. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından kullanılan veri kayıt sistemi; 2013 yılında Oracle BI ve Oracle Veri Tabanı Yönetim Sistemi satın alınıp bakanlık bünyesinde geliştirmiştir. Bakanlık söz konusu bu sistem ile ilgili güvenilir veri toplayabilmektedir.

GSB'nin 2013-2017 arasını kapsayan Stratejik Planında yer alan amaçların genel olarak uzun ve karmaşık olduğu, bir amacın içinde birden çok amacın yer aldığı ve stratejik hedeflerle performans hedeflerinin aynı olduğu görülmüştür.

2014 yılı Performans Programı incelendiğinde ise; bakanlığın yeni kurulan bir bakanlık olması nedeniyle performans programının daha çok birimler arasındaki görev ve sorumlulukları tespit etmek için bir kılavuz görevi gördüğü sonucuna varılmıştır. Program birimler arası sorumluluğu tespit etmek için oldukça açık bir şekilde düzenlenmiş olmakla beraber, göstergeler açısından karmaşık ve yoğundur. Yine SP'da olduğu gibi daha sade ve anlaşılabilir hedeflerin konulması yerinde olacaktır. Ayrıca performans programı hazırlanırken, bakanlığın birimler arasındaki görev tanımını belirlemek amacıyla hareket edilmesinden ziyade, çalışma amaçlarına uygun hedefleri tespit edip, her birime bir hedef atamak yerine sadece ilgili hedefleri ilgili birimlere atamak daha uygundur.

Bakanlıkta genel olarak performans bilgisinin yönetilmesine ilişkin açık i politika ve süreçlerin olduğu, ancak etkin bir iç kontrol mekanizmasının olmamasından dolayı teşkilat yapısında veya yöneticilerde meydana gelen değişiklerden dolayı bazı performans hedef ve göstergelerin takibinin yapılmasında aksamalar olduğu görülmüştür.

6. DENETİM BULGULARI

A. Stratejik Planın Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 1: Gençlik ve Spor Bakanlığı (2013-2017) Stratejik Planı; Kamu İdareleri için Stratejik Plan Hazırlama Kılavuzu'nda belirtilen her başlığı taşımamaktadır.

26.5.2006 tarih ve 26179 sayılı Resmi Gazete uyarınca yayınlanan "Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" in 4'üncü maddesine istinaden çıkarılan "Kamu İdareleri için Stratejik Plan Hazırlama Kılavuzu" nun "D- Paydaş Analizi" kısmında belirtilen "Tablo-3 Paydaş-Ürün /Hizmet Matrisi" nin ve "Şekil -3'te belirtilen "Paydaş Etki Önem Matrisi" nin ve "6- Maliyetlendirme" bölümünde belirtilen "Tablo-5 Kaynak Tablosu" nun Gençlik ve Spor Bakanlığı' nın (2013-2017) Stratejik Planına eklenmesi uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında Kurum yetkilileri özetle; Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı (Kalkınma Bakanlığı) kamu idarelerine stratejik planlama sürecinde yol göstermek ve kamu idarelerince hazırlanacak stratejik planların genel çerçevesini belirlemek amacıyla "Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu"nu yayınladığını,

Söz konusu kılavuz kamu idarelerine yol göstermek ve genel çerçeveyi belirlemek amacını taşımakta olup kılavuzda yer alan tüm tablo ve şekillerin stratejik planda aynı biçimde yer almasına gerek olmadığı gibi; kamu idarelerinin görev alanı, mevzuat, amaç ve hedefleri gibi ihtiyaçları doğrultusunda farklı tablo ve şekiller kullanmasının da mümkün bulunduğu değerlendirildiğini,

Bakanlığımız stratejik planı hazırlanırken "Tablo-3 Paydaş-Ürün/Hizmet Matrisi", "Şekil-3 Paydaş Etki Önem Matrisi" ve "Tablo-5 Kaynak Tablosu"na yer verilmesinin uygun olmadığı değerlendirilmiştir. Örneğin bunlardan Kaynak Tablosu stratejik planda yer alan maliyet tablosunun genel toplamının ayrı bir tabloda gösterilmesinden ibaret kalacağı bununda yapılacak değerlendirmelerde bir fayda sağlamayacağı düşünülmektedir. Kaldı ki Stratejik Planımızda yer alan maliyet tablosu aynı ihtiyacı karşılamadığını,

Bu çerçevede "Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu" nun kamu idarelerine yol göstermeyi amaçlayan yardımcı bir metin olması nedeniyle stratejik planlarını hazırlarken idarelerin kendi değerlendirme, ihtiyaç ve görüşleri doğrultusunda değişiklikler yapmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Ancak bundan sonraki revizyon ve yeni planlama

çalışmalarımızda performans denetimi raporunda yer alan hususlara dikkat edileceğini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak; Bakanlık tarafından Kurumumuza yapılan savunmalar yeterli görüldüğünden bu konuda tarafımızca denecek yoktur.

Öneri:

Stratejik Plan hazırlanırken etkili, verimli ve daha anlaşılabilir olması açısından “Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu”nun sadece yardımcı bir metin olarak değil, yol gösterici bir rehber olarak ele alıp o doğrultuda Stratejik Planın çerçevelerini çizerek, kılavuzda yer alan başlıklara ve tablolara daha fazla riayet edilmesi yerinde olacaktır.

BULGU 2: İç kontrol Sisteminin henüz kurulmamış olmasından ötürü etkili bir Stratejik Plan Denetimi yapılamamaktadır.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların "İç Kontrol Standartları" başlıklı 5 inci maddesinde; *“İç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce, görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği”* ifade edilmiştir.

Söz konusu düzenleme doğrultusunda; Maliye Bakanlığı tarafından 26 Aralık 2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulaması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla standartlar ve temel şartlar belirlenmiştir.

Kamu idarelerinin, iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere; yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlık çalışmalarının yürütülmesi ve bu çalışmaları en geç 31.12.2008 tarihine kadar tamamlanması, söz konusu çalışmaların etkili bir şekilde ve zamanında yürütülmesini sağlamak üzere, idarelerin üst yöneticileri tarafından gerekli önlemlerin alınması Tebliğde yer alan hükümler arasındadır.

Mali hizmetler birimleri (Strateji Geliştirme Birimleri) ise, idarenin iç kontrol

sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak ve ön mali kontrol faaliyetini yürütmekten sorumludurlar.

Kamu idarelerinin iç kontrol sistemlerinin oluşturulması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmalarında rehberlik yapmak amacıyla Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi, Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanmış ve kamu idarelerinin bu rehberi dikkate alarak kendi eylem planlarını 30.06.2009 tarihine kadar tamamlayıp üst yöneticinin onayını müteakip Bakanlığa göndereceği duyurulmuştur. Ayrıca eylem planında yer alan çalışmaların 30.06.2011 tarihinde tamamlanması öngörülmüştür.

Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde iç kontrol sisteminin kurulmasını teminen Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan ve üst yönetici tarafından onaylanan 05.02.2013 tarih ve 83150604-020/267 sayılı yazıda iç kontrol sisteminin kurulması çalışmalarına başlanılacağı belirtilmiş ise de sistem henüz kurulmamıştır.

Bu durum; Bakanlık'ın Stratejik Planı'nın incelenmesinde; performans bilgisi yönetimi için görev ve sorumlulukların açıkça belirlenmemiş olması, performans bilgisinin üretilmesi ve kalitesinden sorumlu kişilerin tespit edilmemiş olması, tarafsızlığı sağlamak için faaliyetleri gerçekleştirme ve raporlama görevlerinin birbirinden ayrılmamış olması, idarenin kontrol sisteminin kendi işleyişi hakkında dönemsel raporlar talep etmemesi ve kamu idaresinin performans bilgisinin kalitesini etkileyebilecek riskleri tespit etmemiş olması gibi hususlarda sorumluların belirlenmesi ve hatanın nereden kaynaklandığının bulunması ve zamanında tespit edilip giderilmesi açısından aksaklıklara sebep olmaktadır.

İç kontrol isteminin eksikliği Gençlik ve Spor Bakanlığına ait 2013 yılı Sayıştay Mali Raporunda da belirtilmiş olup, Bakanlığın verimlilik ve etkililiğini artırmak bakımından en kısa zamanda etkili bir iç kontrol sistemi kurulması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında Kurum yetkilileri özetle; Bakanlığın “organizasyon yapısı, idari kapasitesi, çalışma yöntemleri ve benzeri özellikleri” dikkate alınarak Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi’nde belirtilen ilke ve yöntemler çerçevesinde Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu tarafından “*Gençlik ve Spor Bakanlığı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı*” hazırlanmış olduğunu ve söz konusu eylem planının 17/04/2015 tarihli Müsteşarlık Makamının Onayı ile uygulanmaya başlandığını belirtmişlerdir.

Sonuç olarak; Bakanlık tarafından Kurumumuza yapılan savunmalar yeterli görüldüğünden bu konuda tarafımızca denecek yoktur.

BULGU 3: Stratejik Planda amaçların genel olarak uzun ve karmaşık olduğu, bir amacın içinde birden çok amacın yer aldığı görülmüştür.

Kurum İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu'nda D-Amaçlar bölümünde amaçların özellikleri sıralanmış ve amaçların ulaşılmak istenen sonuçları açık bir şekilde ifade etmesi gerektiği ancak bunlara nasıl ulaşılabileceğinin ayrıntılı olarak açıklanmaması gerektiği belirtilmiştir. Buna rağmen, GSB (2013-2017) Stratejik Planında bazı amaçların uzun ve karmaşık olduğu görülmektedir. Örneğin; Stratejik Amaç 3: *“Gençliğin kişisel ve sosyal gelişimine katkı sağlamak amacıyla eğitim faaliyetleri planlamak; yurt içi ve yurt dışında gençliğin ihtiyaçları, talepleri, sorunları konusunda inceleme ve araştırmalar yapmak ve yürütülen inceleme ve araştırmaları desteklemek; gençliğe sunulan hizmet ve imkânlar hakkında toplumdaki farkındalığı artırmak; gençlik alanında eğitim, rehberlik ve danışmanlık faaliyetleri yapmak; gençlerin bilim, kültür ve sanat gibi alanlara etkili katılımını sağlayıcı öneriler ortaya koymak ve faaliyetler gerçekleştirmek; gençlik alanında yayınlar yapmak ve bunları takip etmek.”* şeklinde olup tek bir amacın içinde farklı amaçlar da barındırmaktadır. Bu da sürecin izleme, değerlendirme ve takibini güçleştiren bir faktör olmaktadır. Bu nedenlerle, amaçlar daha kısa ve açık olarak ortaya konulmalıdır.

Kamu idaresi cevabında Kamu yetkilileri özetle; Bakanlığın stratejik planı hazırlanırken tematik bir yaklaşım uygulanmış ve her tema için bir stratejik amaç belirlenmiştir. Tematik yaklaşımın belirlenmesindeki amaç Bakanlığın yeni kurulmuş olması nedeniyle görev alanlarında bir boşluk veya çatışma meydana gelmesini önlemektir. Bu nedenle stratejik amaçlar ayrıntılı olarak belirlenmiştir. Ayrıca birbiriyle ilgili ve birbirini doğrudan destekleyen bileşenlere aynı stratejik amaç içinde yer verilerek yeni yapılanan Bakanlık Birimlerinin görev tanımlarının eksiksiz olarak ortaya çıkmasının amaçlandığını,

Bu çerçevede Bakanlığın yapılanması tamamlanmış olacağı için bir sonraki stratejik plan hazırlanırken stratejik amaçlar daha az sayıda, kısa ve öz olarak ifade edilebileceğini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak; Bakanlık tarafından Kurumumuza yapılan savunmalar yeterli görüldüğünden bu konuda tarafımızca denecek yoktur.

BULGU 4: Stratejik Planda yer alan bazı hedeflerin iyi tanımlama kriterini karşılamadığı tespit edilmiştir.

"Kurum İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu"nun "Hedefler" bölümünde, stratejik planda yer alan hedeflerin yeterince açık ve anlaşılabilir ayrıntıda olması gerektiği, başka bir ifadeyle "iyi tanımlanmış" olması gerektiği belirtilmiştir.

Ancak Gençlik ve Spor Bakanlığı (2013-2017) Stratejik Planında yer alan aşağıdaki hedeflerin "iyi tanımlama" kriterine uymadığı görülmüştür.

Bunlar;

“Hedef 2.4.; Gençlik ve spor alanında geliştirilen proje ve çalışmalarını değerlendirmek için standart belirlemek.”

Standartların neler göz önüne alınarak belirleneceği, kriterlerin neler olduğunun belirlenmiş olması gerekmektedir.

“Hedef 3.4.; Yurt içi ve yurt dışında yaşayan gençlere rehberlik yapacak, belirli araştırmaları yürütecek sürekli bir araştırma merkezi kurmak.”

Araştırma merkezi ifadesinden tam olarak ne anlatılmak istendiği hususunda daha ayrıntılı, belirleyici ve net bir tanım yapılmalıdır.

“Hedef 4.5.; Spor alanında uygulanacak temel politikalar geliştirmek.”

Uygulanacak politikalar daha ayrıntılı olarak tanımlanmalıdır.

Bütün performans göstergelerinin mümkün olduğunca somut ve ölçülebilir bir şekilde tanımlanması planın izlenmesi açısından fayda sağlayacaktır.

Hedeflerin amaçları daha iyi açıklayabilmesi için, anlaşılabilir, açık, belirli ve iyi tanımlanmış olmaları gerekmektedir. Bazı hedeflerde yer alan politika, standart gibi unsurların ne şekilde tespit edileceğinin açıklık kazanması açısından kamu idaresinin iç dokümanlarında yazılı hale getirilerek resmileştirilmesi daha uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında Kurum yetkilileri özetle; Stratejik Hedef 2.4. Gençlik ve spor alanında geliştirilen proje ve çalışmaları değerlendirmek için standart belirlemek.

ifadesinde yer alan standartlar bilindiği üzere 5018 sayılı Kanunda yer alan etkili, ekonomik, verimli v.b. temel kriterlere uygun olarak belirlendiğini,

Stratejik Hedef 3.4. Yurt içi ve yurt dışında yaşayan gençlere rehberlik yapacak, belirli araştırmaları yürütecek sürekli bir araştırma merkezi kurmak.

Bilindiği gibi stratejik planlar geleceğe yönelik olarak hazırlanmaktadır. Planın hazırlanması aşamasında bu hedef “Gençlik Araştırmaları Merkezi” kurulmasına yönelik olarak belirlenmiştir. Planın hazırlandığı dönemde bu merkezin kurulması ile ilgili değerlendirme çalışmaları devam ettiğinden merkezin kuruluş amacı dışında detay bir bilgi verilmesine gerek görülmediğini,

Stratejik hedef 4.5. Spor alanında uygulanacak temel politikalar geliştirmek.

Söz konusu hedef Bakanlığımız Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı için belirlenmiştir. Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı spor alanında politika belirlemek üzere görev yapan bir birimdir. Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığının görevi olan politikaların geliştirilmesi hedeflenmiştir. Temel politikaların belirlenmesinde ülke ve dünya şartları, ekonomik ve sosyal durum, sektörel gelişmeler vb. pek çok faktör rol oynamaktadır. Bu nedenle somut bir politikanın tanımı hususunda zorluk yaşandığını belirtmişlerdir.

Sonuç olarak; "Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu"nun "Hedefler" bölümünde, stratejik planda yer alan hedeflerin yeterince açık ve anlaşılabilir ayrıntıda olması gerektiği, başka bir ifadeyle "iyi tanımlanmış" olması gerektiği belirtilmiştir. “İyi tanımlama” kriteri performans hedef göstergelerinin açık ve anlaşılabilir hazırlanması ile ilgilidir. Daha net ifade etmek gerekirse, idareler neyi başarmak istediklerini açıkça tanımlamalıdır. Savunmalarda bulgumuzda ifade edilen ve aşağıda da yinelenen hususlar hakkında detaylı bir açıklama yapılmamıştır.

“Hedef 2.4.; Gençlik ve spor alanında geliştirilen proje ve çalışmaları değerlendirmek için standart belirlemek.”

Standartların neler göz önüne alınarak belirleneceği, kriterlerin neler olduğunun belirlenmiş olması ve standartların daha açık ve anlaşılabilir olması gerekmektedir.

“Hedef 3.4.; Yurt içi ve yurt dışında yaşayan gençlere rehberlik yapacak, belirli

araştırmaları yürütecek sürekli bir araştırma merkezi kurmak.”

Araştırma merkezi ifadesinden tam olarak ne anlatılmak istendiği hususunda daha ayrıntılı, belirleyici ve net bir tanım yapılmalı ve bahse konu merkezin görevleri konusunda da daha açıklayıcı olunması gerekmektedir.

“Hedef 4.5.; Spor alanında uygulanacak temel politikalar geliştirmek.”

Uygulanacak politikalar daha ayrıntılı ve neye hizmet edeceği açısından daha açıklayıcı olarak tanımlanmalıdır.

Öneri:

Bütün performans göstergelerinin mümkün olduğunca somut ve ölçülebilir bir şekilde tanımlanması planın izlenmesi açısından fayda sağlayacaktır.

Hedeflerin amaçları daha iyi açıklayabilmesi için anlaşılabilir, açık, belirli ve iyi tanımlanmış olmaları gerekmektedir. Bazı hedeflerde yer alan politika, standart gibi unsurların ne şekilde tespit edileceğinin açıklık kazanması açısından, kamu idaresinin iç dokümanlarında yazılı hale getirilerek resmileştirilmesi daha uygun olacaktır.

BULGU 5: Stratejik planda yer alan bazı hedeflerin ilgililik kriterini karşılamadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzunun Hedefler bölümünde, stratejik planda yer alan hedeflerin nasıl olması gerektiği belirlenmiştir. Hedefler ulaşılması öngörülen çıktı ve sonuçların tanımlanmış bir zaman dilimi içinde nitelik ve nicelik olarak ifadesidir. Buna göre hedefler;

- Yeterince açık ve anlaşılabilir ayrıntıda olmalıdır.
- Ölçülebilir olmalıdır.
- İddialı olmalı, fakat imkansız olmamalıdır.
- Sonuca odaklanmış olmalıdır.
- Zaman çerçevesi belli olmalıdır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın (2013-2017) Stratejik Planında stratejik amaçlarla ilgili hedefler genel olarak belirlenmiş ancak, 2 adet hedefin amaçla ilgili olmadığı tespit edilmiştir.

“Amaç 2: Gençlik alanındaki paydaşlar arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlayarak gençlerin fiziksel, zihinsel ve ruhsal gelişimlerine katkı sağlayacak projeler ve çalışmalar yapmak; bu projeleri ve çalışmalarını değerlendirmek, uygulamak; belirlenen usul ve

esaslara uygun proje ve çalışmaları desteklemek, sonuçlarını denetlemek; gençlik alanıyla ilgili talep, öneri ve şikayetleri ilgili kurumlara iletmek; Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi'yle ilgili hazırlık çalışmaları yaparak uygulanmasını takip etmek.

Hedef 2.7. Plan dönemi sonuna kadar birimin görevleri kapsamında yapılan faaliyetlerle Bakanlığın bilinirlik düzeyini sürekli ve düzenli artırmak.”

Olarak ifade edilmiştir. Söz konusu hedefin amaçta belirtilen gençlerin gelişimine katkıda bulunacak proje ve çalışmalar yapmak hususunda doğrudan bir katkısı yoktur.

“**Amaç 7:** Bakanlığın birimleri ile koordineli bir şekilde çalışarak ihtiyaç duyulan bilişim hizmetlerini nitelikli bir biçimde gerçekleştirmek; bilgi güvenliği ve güvenilirliğini sağlayan, internet ve intranet erişim kalitesi yüksek, kamu bilişim standartlarına uyan çözümler geliştirmek; Bakanlık personelinin tüm bilgisayar ve diğer donanım birimlerini etkili kullanabilmesi için gerekli çalışmaları yapmak; hizmetlerle ilgili kaydedilen, korunan veri sayısını artırmak, veri tabanları oluşturmak ve bu hizmetlerle ilgili personelin yeterlik düzeyini artırmaktır.

Hedef 7.14. Sosyal medyanın her alanında Bakanlığı temsil etmek.” Olarak tanımlanmıştır.

Sosyal medyada Bakanlığı temsil etmek Bakanlığın bilişim alanında yer alan amaçlarından herhangi birine hizmet etmemektedir.

Anılan Kılavuz gereği amaçlar hedeflerle ilgili olmak durumundadır.

Kamu idaresi cevabında Kurum yetkilileri özetle; Stratejik Hedef 2.7.Plan dönemi sonuna kadar birimin görevleri kapsamında yapılan faaliyetlerle Bakanlığın bilinirlik düzeyini sürekli ve düzenli artırmak.

Proje ve Koordinasyon Genel Müdürlüğüne ait olarak belirlenen bu hedef; Bakanlığın bilinirlik düzeyinin artmasıyla gençlerin Bakanlığın faaliyetlerinden haberdar olması ve dolayısıyla yürütülen proje ve faaliyetlere katılımlarının artırılması amacını taşımaktadır. Ayrıca gençlerin talep, öneri ve şikayetlerini iletebilmeleri için de Bakanlık hakkında bilgi sahibi olmalarının uygun olacağı düşünüldüğünü,

Stratejik Hedef 7.14. Sosyal medyanın her alanında Bakanlığı temsil etmek.

İlgili amaçta ihtiyaç duyulan bilişim hizmetlerinin nitelikli bir biçimde gerçekleştirilmesi ifadesine yer verilmiştir. Bakanlığımızın hedef kitlesi arasında gençlerin

yeri ve gençlerin sosyal medyayı kullanma yoğunlukları dikkate alındığında sosyal medyada bakanlığın temsil edilmesinin en önemli bilişim hizmeti olduğu değerlendirildiğini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak; S.H. 2.7. için; Bakanlık tarafından Kurumumuza yapılan savunmalar yeterli görüldüğünden bu konuda tarafımızca denecek yoktur.

S.H. 7.14. için ise,

“**Amaç 7:** Bakanlığın birimleri ile koordineli bir şekilde çalışarak ihtiyaç duyulan bilişim hizmetlerini nitelikli bir biçimde gerçekleştirmek; bilgi güvenliği ve güvenilirliğini sağlayan, internet ve intranet erişim kalitesi yüksek, kamu bilişim standartlarına uyan çözümler geliştirmek; Bakanlık personelinin tüm bilgisayar ve diğer donanım birimlerini etkili kullanabilmesi için gerekli çalışmaları yapmak; hizmetlerle ilgili kaydedilen, korunan veri sayısını artırmak, veri tabanları oluşturmak ve bu hizmetlerle ilgili personelin yeterlik düzeyini artırmaktır.

Hedef 7.14. Sosyal medyanın her alanında Bakanlığı temsil etmek.” Olarak tanımlanmıştır.

Söz konusu amaç bakanlık içi bilişim hizmetlerinin geliştirilmesini, bakanlık personelinin bilgisayar ve diğer donanım birimlerini etkili kullanmasını ifade etmektedir. Buna istinaden hazırlanan hedef 7.14.’ün içeriği olan sosyal medyada Bakanlığı temsil etmek Bakanlığın bilişim alanında yer alan amaçlarından herhangi birine hizmet etmemektedir.

Öneri:

Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzunun Hedefler bölümünde, stratejik planda yer alan hedeflerin nasıl olması gerektiği belirlenmiştir. Hedefler ulaşılması öngörülen çıktı ve sonuçların tanımlanmış bir zaman dilimi içinde nitelik ve nicelik olarak ifadesidir. Buna göre hedefler;

- Yeterince açık ve anlaşılabilir ayrıntıda olmalıdır.
- Ölçülebilir olmalıdır.
- İddialı olmalı, fakat imkansız olmamalıdır.
- Sonuca odaklanmış olmalıdır.
- Zaman çerçevesi belli olmalıdır.

Anılan Kılavuz gereği amaçlar hedeflerle ilgili olmak durumundadır. Hedefler tespit edilirken bu hususlara dikkat edilmesi yerinde olacaktır.

B. Performans Programının Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 6: Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın 2014 Performans Programına göre bazı performans göstergeleri ilgililik ve iyi tanımlama kriterlerini karşılamamaktadır.

“Performans Programı Hazırlama Rehberi”nin "2- Performans Hedef ve Göstergeleri ile Faaliyetlerin Belirlenmesi" bölümünde amaçların hedeflerle ilişkili olması gerektiği, hedeflerin ve göstergelerin ölçülebilir ve çıktı -sonuç odaklı olmaları gerektiği belirtilmiştir.

Ancak Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın 2014 yılı Performans programında yer alan aşağıdaki göstergelerin "ilgililik" kriterini karşılamadığı görülmüştür.

Hedef 2.5.

Paydaşlarımızdan alınacak, gençlik ve spor alanıyla ilgili talep, öneri ve şikayetleri ilgili birim ve kurumlara iletmek.

Göstergesi ise; *“PG 2.5.2. Paydaşlardan alınan talep, öneri ve şikayet sayısı”*

Paydaşlardan alınan talep sayısı; paydaşlardan alınan talep, şikayet ve önerilerin ilgili kurumlara iletilmesi hedefine tam olarak hizmet etmemektedir.

Hedef 2.6.

Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesiyle ilgili çalışmaları yapmak, hazırlanan belgenin uygulanmasını altı aylık dönemler halinde takip etmek.

Göstergesi ise; *“ PG 2.6.1. Takip edilen paydaş sayısı ”*

Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesiyle ilgili çalışmaları yapmak ile takip edilen paydaş sayısı arasında bir bağlantı yer almamaktadır.

Performans Programında yer alan Performans Göstergelerinden “İyi Tanımlama” kriterini taşımayanlar ise;

“PG 1.3.5. Rekreasyon uzmanı, psikolojik danışma ve rehberlik uzmanlarından memnuniyet oranı ve PG 3.3.4. Faaliyetlere katılanların memnuniyet düzeyi” dir.

Memnuniyet oranının/düzeyini belirlemede kullanılacak yöntemler (anket vs.) ve ölçüm sonuçlarının nasıl değerlendirileceği belirtilmemiştir.

Aşağıdaki tabloda stratejik amaç ve hedef numaraları ve performans göstergeleri yazılı

hedeflerde, göstergelerle gerçekleştirmeler arasında negatif sapmalar olduğu halde, hedefe ulaşıldığı değerlendirilerek sapma nedenlerine ilişkin açıklama yapılmamıştır.

Hedef No	Hedef Göstergesi	Ölçü	Gösterge	Gerçekleşme	Sapma	İdarenin Değerlendirmesi
1.2	Yayımlanan eser sayısı/yıl	Adet	7	12	5	Hedefe ulaşılmıştır.
1.3	Türkçeye kazandırılan temel eser sayısı/yıl	Adet		2	1	Hedefe ulaşılmıştır.
4.4	Yurtiçi ve yurtdışında yayın değişimi yapılan kurum sayısı/yıl	Adet	0	57	13	(Bununla ilgili Değerlendirme yapılmamıştır.)

Hedef 1.2 de 17 eser yerine 12 eser yayımlandığı, % 70,59 başarılı % 29,41 başarısız olduğu ve hedefe tam ulaşamadığı halde, hedefe tam ulaşıldığı belirtilmiştir. Yayımlanamayan 5 eserdeki başarısızlığın nedenleri açıklanmamıştır.

Hedef 1.3. te Türkçeye kazandırılan temel eser sayısı 3 adet planlanmış iken 2 adet gerçekleştirildiği, % 67 başarılı ve % 33 başarısız olduğu ve hedefe tam ulaşamadığı halde, hedefe tam ulaşıldığı belirtilmiştir. Türkçeye kazandırılmayan 1 eserdeki başarısızlık nedenleri açıklanmamıştır.

Hedef 4.4 de yurt içi ve yurt dışında 70 kuruluşla öngörülen yayın değişiminde, 57 kuruluşla yayın değişimi gerçekleştirildiği, % 81,43 başarılı % 18,57 başarısız olunmasına rağmen, bu konuda olumlu/olumsuz değerlendirme yapılmamıştır. Başarısız olunan 13 kuruluşla yayın değişimi yapılamaması nedenleri açıklanmamıştır.

Tabloda gösterilen bütçe hedeflerinde meydana gelen başarısızlıklar hedeflerdeki sapmaları göstermektedir. 5018 sayılı Kanunun saydamlık ve hesap verilebilirlik ilkeleri çerçevesinde, bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerinin faaliyet raporlarında açıklanması gerektiği; açıklama yapılmaması veya eksik açıklama yapılmasının saydamlık ve hesap verilebilirlik ilkelerine ve 5018 sayılı Kanunun amacına ve Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğe uygun olmadığı düşünülmektedir.

Aşağıdaki tabloda stratejik amaç ve hedef numaraları ve performans göstergeleri yazılı hedeflerde, göstergelerle gerçekleştirmeler arasında negatif sapmalar olduğu halde, hedefe ulaşıldığı değerlendirilerek sapma nedenlerine ilişkin açıklama yapılmamıştır.

Hedef No	Hedef Göstergesi	Ölçü	Gösterge	Gerçekleşme	Sapma	İdarenin Değerlendirmesi
1.2	Yayımlanan eser sayısı/yıl	Adet	7	2	5	Hedefe ulaşılmıştır.
1.3	Türkçeye kazandırılan temel eser sayısı/yıl	Adet			1	Hedefe ulaşılmıştır.
4.4	Yurtiçi ve yurtdışında yayın değişimi yapılan kurum sayısı/yıl	Adet	0	7	13	(Bununla ilgili Değerlendirme yapılmamıştır.)

Hedef 1.2 de 17 eser yerine 12 eser yayımlandığı, % 70,59 başarılı % 29,41 başarısız olduğu ve hedefe tam ulaşamadığı halde, hedefe tam ulaşıldığı belirtilmiştir. Yayımlanamayan 5 eserdeki başarısızlığın nedenleri açıklanmamıştır.

Hedef 1.3. te Türkçeye kazandırılan temel eser sayısı 3 adet planlanmış iken 2 adet gerçekleştirildiği, % 67 başarılı ve % 33 başarısız olduğu ve hedefe tam ulaşamadığı halde, hedefe tam ulaşıldığı belirtilmiştir. Türkçeye kazandırılmayan 1 eserdeki başarısızlık nedenleri açıklanmamıştır.

Hedef 4.4 de yurt içi ve yurt dışında 70 kuruluşla öngörülen yayın değişiminde, 57 kuruluşla yayın değişimi gerçekleştirildiği, % 81,43 başarılı % 18,57 başarısız olunmasına rağmen, bu konuda olumlu/olumsuz değerlendirme yapılmamıştır. Başarısız olunan 13 kuruluşla yayın değişimi yapılamaması nedenleri açıklanmamıştır.

Tabloda gösterilen bütçe hedeflerinde meydana gelen başarısızlıklar hedeflerdeki sapmaları göstermektedir. 5018 sayılı Kanunun saydamlık ve hesap verilebilirlik ilkeleri çerçevesinde, bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerinin faaliyet raporlarında açıklanması gerektiği; açıklama yapılmaması veya eksik açıklama yapılmasının saydamlık ve hesap verilebilirlik ilkelerine ve 5018 sayılı Kanunun amacına ve Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğe uygun olmadığı

düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında Kurum yetkilileri özetle; *PG 2.5.2. Paydaşlardan alınan talep, öneri ve şikayet sayısı.*

Paydaşlardan alınan talep, öneri ve şikayetlerin ilgili kurumlara iletilebilmesi bu taleplerin Bakanlığımıza ulaşmasına bağlıdır. Dolayısıyla Bakanlığımıza ulaşan talep sayısının bilinmesi büyük önem arz etmektedir. Ancak talep sayısındaki değişime bakarak ilgililerin taleplerin Bakanlığımıza hangi düzeyde ulaştığı yönünde bir değerlendirme yapılabilmektedir. Ayrıca taleplerin iletilmesine ilişkin bir performans göstergesine yer verilmemesinin sebebi tüm talep, öneri ve şikayetlerin ilgili kurumlara iletilmesi dolayısıyla sürekli %100 olacak bir göstereye gerek duyulmadığını,

PG 2.6.1. Takip edilen paydaş sayısı.

Bilindiği üzere “Ulusal Gençlik ve Spor Politika Belgesi” sadece Bakanlığımız faaliyetlerini kapsamamaktadır. Gençlik ve spor alanında yürütülen tüm faaliyet, proje v.b. çalışmaları kapsamaktadır. Bu nedenle hazırlanan belgenin uygulanmasını takip edebilmek için paydaşlarımızın takibinin yapılmasına da ihtiyaç duyulmaktadır. Dolayısıyla paydaşların takip edilmesinin hedefle doğrudan ilgili olarak değerlendirildiğini,

PG 1.3.5. Rekreasyon uzmanı, psikolojik danışma ve rehberlik uzmanlarından memnuniyet oranı. PG 3.3.4. Faaliyetlere katılanların memnuniyet düzeyi.

Stratejik Planlar üst politika belgeleridir. Bu kapsamda tüm teknik detaylara stratejik planlarda ve stratejik planın bir alt metni olan performans programlarında yer verilmemektedir. Burada söz konusu edilen memnuniyet ölçümlerinin hangi anket yöntemi kullanılarak ve hangi kriterlere göre yapılacağı teknik bir detay olarak değerlendirildiğinden performans programında bu detaylara yer verilmemiştir. Bununun yerine hedeflenen memnuniyet düzeyine/oranına yer verilerek daha etkili bir değerlendirme yapılması amaçlandığını belirtmişlerdir.

Sonuç olarak; P.G. 2.5.2. ve PG 2.6.1. için; Bakanlık tarafından Kurumumuza yapılan savunmalar yeterli görüldüğünden bu konuda tarafımızca denecek yoktur.

Ancak; Performans Programında yer alan Performans Göstergelerinden “*PG 1.3.5. Rekreasyon uzmanı, psikolojik danışma ve rehberlik uzmanlarından memnuniyet oranı ve PG*

3.3.4. Faaliyetlere katılanların memnuniyet düzeyi” Göstergelerinin iyi tanımlama kriterini taşınamaması hakkında savunmalarda açıklayıcı bir hususa rastlanılmamıştır.

Memnuniyet oranının/düzeyini belirlemede kullanılacak yöntemler (anket vs.) ve ölçüm sonuçlarının nasıl değerlendirileceği belirtilmemiştir.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğe göre performans programlarında yer alan hedef ve göstergelerin sade ve anlaşılır olması esastır. Savunmada belirtilenin aksine stratejik planlar üst politika metinleri olmalarına karşın performans programları ve performans göstergeleri söz konusu bu üst politikalara nasıl ulaşılacağını gösteren adımlardan oluşmalıdır. Bu açıdan “iyi tanımlama” kriteri net ve anlaşılabilir performans hedef ve göstergeleri hazırlama gerekliliği ile ilgilidir.

Öneri:

Göstergelerin iyi tanımlanmamış olması, kamu idarelerinin hedeflere yönelik başarıyı yanlış raporlaması riskini doğurur. Bu riskin ortadan kaldırılabilmesi için kamu idarelerin performans hedef ve göstergelerini açık ve anlaşılabilir şekilde belirlemeleri yerinde olacaktır. Bu hususta Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programı Hazırlama Rehberini bir kılavuz olarak ele almak daha uygun olacaktır.

BULGU 7: GSB'nın 2014 yılı Performans Programı incelendiğinde, söz konusu programın “Performans Programı Hazırlama Rehberi” nde yer alan kriterlere göre, sunum kriterini kısmen karşıladığı görülmüştür.

05.07.2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete uyarınca yayınlanan "Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik" in 3'üncü maddesine istinaden çıkarılan "Performans Programı Hazırlama Rehberi" nin ekinde yer alan “Tablo-3” uyarınca, Gençlik ve Spor Bakanlığı 2014 yılı Performans Programında her bir amacın sonunda yer alan “Stratejik Amaç (No) Performans Tablosu” nun adının “İdare Performans Tablosu”, ve yine Bakanlığın Performans Programının “Ek-3” kısmında yer alan “Birim Sorumluluk Tablosu” nun adının “Faaliyetlerden Sorumlu Harcama Birimlerine İlişkin Tablo” olarak değiştirilmesi uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında Kurum yetkilileri özetle; Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan “Performans Programı Hazırlama Rehberi” ile performans programlarının

hazırlanması aşamasında kamu idarelerine yardımcı olacak bir belgenin oluşturulmasının amaçlandığını bu çerçevede “Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu”nda olduğu gibi “Performans Programı Hazırlama Rehberi”nin de kamu idarelerine yol göstermeyi amaçlayan yardımcı bir metin olması nedeniyle performans programını hazırlarken idarelerin kendi değerlendirme, ihtiyaç ve görüşleri doğrultusunda değişiklikler yapmasının uygun olacağını ifade etmişlerdir. Ancak bundan sonraki performans programı hazırlama çalışmalarında performans denetimi raporunda yer alan hususlara dikkat edileceğini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak; Bakanlık tarafından Kurumumuza yapılan savunmalar yeterli görüldüğünden bu konuda tarafımızca denecek yoktur. Konu izlenecek hususlarda değerlendirilecektir.

Öneri:

Performans Programı hazırlanırken etkili, verimli ve daha anlaşılabilir olması açısından Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan “Performans Programı Hazırlama Rehberi” nin sadece yardımcı bir metin olarak değil, yol gösterici bir rehber olarak ele alıp o doğrultuda Performans Programının çerçevelerini çizerek, kılavuzda yer alan başlıklara ve tablolara daha fazla riayet edilmesi yerinde olacaktır.

BULGU 8: Performans Programında yer alan bazı hedeflerin çıktı/sonuç odaklı olması gerekirken faaliyet/girdi odaklı oldukları görülmüştür.

“Performans Programı Hazırlama Rehberi”nin "2- Performans Hedef ve Göstergeleri ile Faaliyetlerin Belirlenmesi" hedeflerin ve göstergelerin ölçülebilir ve çıktı -sonuç odaklı olmaları gerektiği belirtilmiştir.

Ancak Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın 2014 yılı Performans programında yer alan aşağıdaki hedeflerin “faaliyet/ girdi odaklı oldukları görülmüştür.

“Hedef 4.2.;Yurt içi ve yurt dışı spor faaliyetlerinin tamamının mevzuat çerçevesinde yürütülmesini gözetmek.

Hedef 4.3.;Sporcuların tamamının sağlık hizmetlerinden yararlanması ve sporcu sağlığı ile ilgili çalışmaları takip etmek.

Hedef 4.4.;Spora ilgiyi artırmaya yönelik çalışmaların tamamını takip etmek.

Hedef 5.4.;Dünya gençliği temelinde kültürler ve medeniyetler arası diyalogun artırılmasına katkı sağlamak.

Hedef 8.2.;Bakanlık ile bağlı kuruluşların, seferberlik ve savaş hâli hazırlıkları ile koruyucu güvenlik ve sivil savunma hizmetlerini millî güvenliği sağlayacak ve koruyacak yönde planlamak ve yürütmek.”

Performans Programında yer alan hedeflerin çıktı/sonuç odaklı olması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında Kurum yetkilileri özetle; Faaliyet/girdi odaklı oldukları değerlendirilen;

Hedef 4.2, Hedef 4.3, Hedef 4.4; temel görevi politika üretmek ve gözetim olan Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığını ilgilendirmektedir. Söz konusu hedeflere ait performans göstergeleri gözetim faaliyetlerinin sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak çıktı-sonuç odaklı olarak belirlenmesinin daha uygun olacağını,

Hedef 5.4; İlgili performans göstergesi, Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığının kültürler ve medeniyetler arası diyalogun artırılmasına katkı sağlamak amacı doğrultusunda gerçekleştirdiği ve destek olduğu proje sayısını ölçmekte olup çıktı-sonuç odaklı olarak belirlenmesinin daha uygun olacağını,

Hedef 8.2; Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığının sivil savunma faaliyetlerine yönelik olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla performans göstergesi de gerçekleşen güvenlik ihlali sayısı ve sonuçlandırılan sivil savunma faaliyeti sayısı olup çıktı-sonuç odaklı olarak belirlenmesinin daha uygun olacağını,

Belirtmişlerdir.

Sonuç olarak; Savunmalarda Çıktı/Sonuç odaklı olarak değerlendirilmesi istenen;

“**Hedef 4.2.;**Yurt içi ve yurt dışı spor faaliyetlerinin tamamının mevzuat çerçevesinde yürütülmesini gözetmek.

Hedef 4.3.;Sporcuların tamamının sağlık hizmetlerinden yararlanması ve sporcu sağlığı ile ilgili çalışmaları takip etmek.

Hedef 4.4.;Spora ilgiyi artırmaya yönelik çalışmaların tamamını takip etmek.

Hedef 5.4.;Dünya gençliği temelinde kültürler ve medeniyetler arası diyalogun

artırılmasına katkı sağlamak.

Hedef 8.2.;Bakanlık ile bağılı kuruluşların, seferberlik ve savaş hâli hazırlıkları ile koruyucu güvenlik ve sivil savunma hizmetlerini millî güvenliği sağlayacak ve koruyacak yönde planlamak ve yürütmek.”

Hedeflerinin; bulgumuzda da belirttiğimiz gibi faaliyet/girdi odaklı olarak değerlendirilmesi daha yerinde olacaktır.

“Performans Programı Hazırlama Rehberi”nin "2- Performans Hedef ve Göstergeleri ile Faaliyetlerin Belirlenmesi" kısmında hedeflerin ve göstergelerin ölçülebilir ve çıktı -sonuç odaklı olmaları gerektiği belirtilmiştir. Bu durumda “**çıkıtı**” kelimesi; idare tarafından üretilen mal veya hizmetleri “**sonuç**” kelimesi ise; idare tarafından üretilen mal veya hizmetlerin bireyler ve toplum üzerindeki etkisini ifade etmektedir. Bulgumuza konu edilen hedeflerde yer alan; “gözetmek, çalışma takip etmek, diyalog artırılmasına katkı sağlamak, planlama ve yürütme yapmak” ifadeleri soyut ifadeler olup çıktı olarak algılanması oldukça zordur.

Öneri:

Performans Programında yer alan bazı hedeflerin çıktı/sonuç odaklı olması hususunda daha özenli davranılması yerinde olacaktır. Bu açıdan “politika gözetmek, takip etmek vb.” soyut ifadeler yerine daha net ve açıklayıcı, somut hedefler konulmalıdır.

C. Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 9: Faaliyet raporu süresinde yayınlanmamasından ötürü performans Programında faaliyet ile ilgili değerlendirmeler yapılamamıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 41’inci maddesi ile üst yöneticiler ve bütçeyle ödenek tahsis edilen harcama yetkililerine idari sorumlulukları çerçevesinde her yıl faaliyet raporları düzenleme yükümlülüğü getirilmiştir. Bu raporlar, stratejik planlama ve performans programları uyarınca yürütülen faaliyetleri, belirlenmiş performans göstergelerine göre hedef ve gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerini açıklayacak şekilde hazırlanır.

Bu raporlarda yer alacak hususları, raporların hazırlanması, ilgili idarelere verilmesi, kamuoyuna açıklanması ve bu işlemlere ilişkin süreler ile diğer usûl ve esasları belirlemeye

Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır. Maliye Bakanlığı 5018 sayılı Kanunla verilen bu yetkiye dayanılarak “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik” ile “Gelir İdaresi Başkanlığı İdare/Birim Faaliyet Raporu Hazırlama Rehberi”ni hazırlamıştır.

Yönetmeliğin “İdare Faaliyet Raporu” başlıklı 11’inci maddesi uyarınca genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri tarafından faaliyet raporlarının Şubat ayı sonuna kadar kamuoyuna açıklanacağı hükme bağlanmıştır.

Ancak Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından Şubat ayı sonuna kadar hazırlanması gereken Faaliyet Raporu süresinde hazırlanmadığından Bakanlığın 2014 Performans Denetiminde; Faaliyet Raporunu ilgilendiren kısımlar değerlendirmeye alınamamıştır.

Kamu idaresi cevabında Kurum yetkilileri özetle; Gençlik ve Spor Bakanlığı 2014 Yılı Faaliyet Raporu yayınlanarak kamuoyuna açıklanmıştır. Gecikme tasarım ve basım aşamasından kaynaklanmakta olup konuya gerekli özen gösterilerek önümüzdeki yıllarda faaliyet raporunun süresi içinde yayınlanması sağlanacağını,

Sonuç olarak ilgili tespitlerin stratejik plan revize çalışmalarında göz önünde bulundurularak amacına uygun bir planın hazırlanmasına özen gösterileceğini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak; Bakanlık tarafından Kurumumuza yapılan savunmalar yeterli görüldüğünden bu konuda tarafımızca denecek yoktur.

D. Faaliyet Sonuçlarının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>